

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT **CULTIUS FRUITERS**

Coordinació: COSTA TURA, JOAN

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	CULTIUS FRUITERS			
Codi	102563			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Enginyeria Agrària i Alimentària	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRACAMP	PRALAB	TEORIA
	Nombre de crèdits	0.8	2.2	3
	Nombre de grups	1	1	1
Coordinació	COSTA TURA, JOAN			
Departament/s	CIÈNCIA I ENGINYERIA FORESTAL I AGRÍCOLA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 60 Hores no presencials: 90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català: 100% Inclou textos en castellà i en anglès (també italià i francès)			
Distribució de crèdits	Activitat 1r examen 2n examen Pes qualificació (%) Teoria Capítols 1 i 2 x 15 15 Pràctica 1 x x 18 18 Teoria Capítol 4 x 70 20 Pràctica 4 x 30 Teoria Capítol 3 x 70 20 Pràctiques 2 i 3 x 30 Teoria Capítols 5 i 6 x 60 27 Pràctica 5 x 40			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
COSTA TURA, JOAN	joan.costatura@udl.cat	4,8	
PASCUAL ROCA, MIQUEL	miquel.pascual@udl.cat	1,2	

Informació complementària de l'assignatura

Assignatura/matèria en el conjunt del pla d'estudis

Aquesta assignatura, a partir dels coneixements bàsics assolits en l'assignatura Fructicultura, aprofundeix en el coneixement del cultiu de les espècies fruiteres i en la gestió tècnica d'explotacions dedicades a aquests conreus.

És una assignatura finalista dintre del grau, integrant coneixements bàsics d'assignatures prèvies, sobretot de Biologia, Botànica Agrícola i Fisiologia Vegetal, Bases de la Producció Vegetal, Protecció Vegetal i, Regs i Mecanització Agrària.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Objectius i resultats de l'aprenentatge

Els objectius a assolir inclouen:

- 1.- Situar les principals espècies de fruiters en el context mundial i nacional, des de la vessant productiva i econòmica
- 2.- Aprofundir en la morfologia i fisiologia de les espècies implicades
- 3.- Conèixer les varietats i portaempelts més utilitzats de cada espècie
- 4.- Conèixer les particularitats de la tecnologia de producció de cada espècie
- 5.- Conèixer les tècniques de postrecol·lecció aplicables a cada espècie i la seva optimització
- 5.- Adquirir pràctica en tècniques específiques
6. Desenvolupar les habilitats i capacitat per a l'aplicació i desenvolupament de tecnologia d'aquests cultius.
- 7.- Planificar i elaborar els programes de gestió tècnica dels cultius en explotacions de fruiters

Competències

Competències generals

CG2: Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que acostumen a demostrar-se mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins del seu àrea d'estudi.

CG3: Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CG4: Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

CG5: Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

CG6: Analitzar situacions concretes, definir problemes, prendre decisions i implementar plans d'actuació en la recerca de solucions.

CG7: Entendre i expressar-se en la terminologia adient.

CG8: Presentar correctament informació de forma oral i escrita (competència estratègica UdL)

Competències específiques

CE9. Capacitat per a la direcció i gestió de tota classe d'indústries agroalimentàries, explotacions agrícoles i ramaderes, espais verds urbans i/o rurals, i àrees esportives públiques o privades, amb coneixement de les noves tecnologies, els processos de qualitat, traçabilitat i certificació i les tècniques de màrqueting i comercialització de productes alimentaris i plantes conreades.

CE10. Coneixement en matèries bàsiques, científiques i tecnològiques que permetin un aprenentatge continuu, així com una capacitat d'adaptació a noves situacions o entorns canviants.

CE11. Capacitat de resolució de problemes amb creativitat, iniciativa, metodologia i raonament crític.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Temari

Capítol 1: Introducció

Tema 1. Importància de la producció fruitera. Distribució mundial i nacional dels cultius fruiters. Problemàtica actual i perspectives. Tendències. Situació internacional del sector de la fruita.

Capítol 2: Fruiters de Grana

Tema 1. Introducció. Taxonomia i context mundial i nacional del cultiu de fruiters de grana: Origen i classificació. Distribució dels cultius i producció

Tema 2. La pomera. Característiques morfològiques i fisiològiques. Adaptació al medi. Propagació i patrons. Cultivars: classificació i característiques.

Tema 3. La perera. Característiques morfològiques i fisiològiques. Adaptació al medi. Propagació i patrons. Cultivars: classificació i característiques.

Tema 4. Sistemes de formació i densitat. Tècniques de producció i protecció més rellevants en fruiters de grana.

Tema 5. Recol·lecció i qualitat. Postcollita: interacció camp-postcollita, sistemes de frigoconservació.

Tema 6. Espècies fruiteres de menor importància i fruiters arbustius.

Capítol 3: Fruiters de Pinyol

Tema 1. Introducció. Taxonomia i context mundial del cultiu de fruiters de pinyol: Origen i classificació. Distribució dels cultius i producció.

Tema 2. El presseguer. Característiques morfològiques i fisiològiques. Adaptació al medi. Propagació i patrons per a presseguer i prunera.

Tema 3. Cultivars de presseguer, classificació i característiques. Millora genètica i obtenció varietal. Tècniques de producció i protecció més rellevants en el cultiu de presseguer.

Tema 4. La prunera. Característiques morfològiques i fisiològiques. Adaptació al medi. Espècies i grups varietals de prunera, les seves característiques i aptituds. Tècniques de producció i protecció més rellevants.

Tema 5 El cirerer. El subgènere *Cerasus*. Característiques morfològiques i fisiològiques. Adaptació al medi. Portaempelts per a cirerer. Espècies i grups varietats, les seves característiques i aptituds. Tècniques de producció i protecció més rellevants en cirerer.

Capítol 4: Viticultura

Tema 1. Introducció. Taxonomia i context mundial i nacional del cultiu de la vinya.

Tema 2. Característiques botàniques bàsiques. Medi ecològic. Exigències climàtiques i edafològiques. Fisiologia.

Tema 3. Propagació. Patrons utilitzats. Criteris de selecció. Cultivars, classificació i característiques.

Tema 4. Sistemes de formació. Densitat. Esporga. Tècniques de producció i protecció més rellevants.

Tema 5. Recol·lecció i qualitat. Conservació. Processat.

Capítol 5: Olivicultura

Tema 1. Introducció. Taxonomia i context mundial i nacional del cultiu de l'olivera: Origen i classificació. Distribució dels cultiu i producció.

Tema 2. Característiques morfològiques i fisiològiques. Adaptació al medi.

Tema 3. Propagació. Patrons utilitzats. Criteris de selecció. Cultivars, classificació i característiques.

Tema 4. Sistemes de formació. Densitat. Esporga. Intensificació i mecanització. Tècniques de producció i protecció més rellevants.

Tema 5. Recol·lecció i qualitat. Conservació. Processat. Obtenció d'oli d'oliva.

Capítol 6: Fruits Secs

Tema 1. Introducció. Classificació i taxonomia. Context mundial i nacional del cultiu dels fruits secs.

Tema 2. Ametller: Característiques botàniques bàsiques. Medi ecològic. Exigències climàtiques i edafològiques. Fisiologia. Propagació. Patrons utilitzats. Criteris de selecció. Cultivars, classificació i característiques. Sistemes de formació. Densitat. Tècniques de producció i protecció més rellevants. Recol·lecció i qualitat. Conservació. Processat.

Tema 3. Noguer: Característiques botàniques bàsiques. Medi ecològic. Exigències climàtiques i edafològiques. Fisiologia. Propagació. Patrons utilitzats. Criteris de selecció. Cultivars, classificació i característiques. Sistemes de formació. Densitat. Tècniques de producció i protecció més rellevants. Recol·lecció i qualitat. Conservació. Processat.

Tema 4. Avellaner: Característiques botàniques bàsiques. Medi ecològic. Exigències climàtiques i edafològiques. Fisiologia. Propagació. Patrons utilitzats. Criteris de selecció. Cultivars, classificació i característiques. Sistemes de formació. Densitat. Tècniques de producció i protecció més rellevants. Recol·lecció i qualitat. Conservació. Processat.

Activitats pràctiques

Programa de classes pràctiques

1. Gestió tècnica d'una explotació de fruiters
2. Reconeixement de l'organografia de Presseguer, Cirerer i Prunera
3. Visita a explotacions fruiteres
4. Vinya
5. Propagació de l'olivera

Eixos metodològics de l'assignatura

Tipus d'activitat	Descripció	Activitat presencial alumne		Activitat no presencial alumne		Avaluació	Temps total
		Objectius	Hores	Treball alumne	Hores	Hores	Hores/ECTS
Lliçó magistral	Classe magistral (Aula. Grup gran)	Explicació dels principals conceptes	39	Estudi: Conèixer, comprendre i sintetitzar coneixements	39	4	82/3,3
Pràctiques de gabinet	Classe participativa i pràctica (Aula informàtica. Grup mitjà)	Aplicació dels conceptes teòrics impartits a les classes magistrals i desenvolupament	11	Resoldre problemes pràctics de planificacions de tècniques de conreu i de gestió tècnica d'una explotació	22	4	37/1,5
Pràctiques de laboratori/camp	Pràctica de Laboratori i de Camp (Grup mitjà)	Execució de la pràctica: comprendre fenòmens, aplicar tècniques, mesurar en camp ...	10	Redactar informes, aplicar coneixements de tècniques culturals i de càlcul a les pràctiques	21		31/1.2
Totals			60		82	8	150/6

Observacions

S'han considerat 25 hores d'activitat total per crèdit ECTS.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Temporalització

Tipus d'activitat	Contingut	Objectius	Hores presencials	Hores acumulades
Lliçó magistral	Capítol 1	1	2	2
Lliçó magistral	Capítol 2	1, 2, 3, 4, 6	7	9
Pràctiques de gabinet	Pràctica 1	4, 6, 7	11	20
Lliçó magistral	Capítol 3	1, 2, 3, 4, 6	9	29
Pràctiques de laboratori/camp	Pràctica 2 i 3	2, 4, 5, 6	4	33
Lliçó magistral	Capítol 4	1, 2, 3, 4, 6	7	40
Pràctiques de laboratori/camp	Pràctica 4	2, 4, 5, 6	3	43
Pràctiques de laboratori/camp	Pràctica 5	2, 4, 5, 6	3	46
Lliçó magistral	Capítol 5	1, 2, 3, 4, 6	7	53
Lliçó magistral	Capítol 6	1, 2, 3, 4, 6	7	60
Totals			60	

Sistema d'avaluació

Tipus d'activitat	Activitat d'Avaluació	Bloc	Pes qualificació activitat	Pes qualificació del bloc
	Procediment			
Lliçó magistral Capítol 1 i 2	Proves escrites sobre la teoria del programa de l'assignatura	1	15	15
Pràctiques de gabinet: Pràctica 1	Seguiment de la pràctica. Entrega documentació. Proves escrites sobre problemes i casos	2	18	18
Lliçó magistral Capítol 3	Proves escrites sobre la teoria del programa de l'assignatura	3	14	20
Pràctiques de laboratori/camp 3	Lliurament de memòries, proves escrites o orals	3	6	
Lliçó magistral Capítol 4	Proves escrites sobre la teoria del programa de l'assignatura	4	14	20
Pràctiques de laboratori/camp 4	Lliurament de memòries, proves escrites o orals	4	6	
Lliçó magistral Capítol 5 i 6	Proves escrites sobre la teoria del programa de l'assignatura	5	16	27
Pràctiques de laboratori/camp: Pràctica 5	Realització de la pràctica. Lliurament de memòries, proves escrites o orals	5	11	
Total			100	100

Els blocs s'hauran de superar amb una nota mínima de 4,0.

La realització de la pràctica 5 no és recuperable (duració intermitent de 2 mesos). L'informe si que ho és.

Avaluació alternativa:

Examen teòric/pràctic dels Blocs 1, 2, 3, 4 i 5.

Entrega de la documentació de la pràctica 1

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

Capítol 1: Introducció

- AGUSTÍ, M. (2010). Fruticultura. Mundi-Prensa.
- GIL SALAYA, G. F. (1997). Fruticultura : el potencial productivo : crecimiento vegetativo y diseño de huertos y viñedos. Ediciones Universidad Católica de Chile.
- GIL SALAYA, G. F (2000). La Producción de fruta : fruta de climas templado y subtropical y uva de vino. Ediciones Universidad Católica de Chile.

Capítol 2: Fruiters de Grana

- FELIPE, A. J. (1989). Patronos para frutales de pepita y hueso. Ediciones Técnicas Europeas, DL
- FERREE, D.C.; WARRINGTON, I.J. (2003). Apples : botany, production, and uses CABI Pub.
- IGLESIAS CASTELLARNAU, I. ... [et al.] (2000). Pomera : les varietats de més interès. IRTA.
- JACKSON, J. E. (2003). Biology of apples and pears. Cambridge University Press, cop.
- MASSERON, A.; TRILLO, M. (1991). Le Poirier. CTIFL.
- MITCHAM, E. J.; ELKINS, R. B. (2007). Pear production and handling manual. University of California. Agricultural and Natural Resources, cop.

Capítol 3: Fruiters de Pinyol

- CARRERA M. (2002). Variedades y calidad de las frutas de hueso en Aragón. APEPH
- EDIN, M. ; LICHOU, J. ; SAUNIER, R. (1997). Cerise, les variétés et leur conduite. Ctifl
- IGLESIAS, I.; CARBÓ, J. (2009). Préssec pla i nectarina plana: les varietats de més interès. IRTA
- LAYNE, D.R.; BASSI D. (2008). The Peach : botany, production and uses. Wallingford : CABI, cop.
- WEBSTER, A. D.; LOONEY, N. E. (1996) Cherries: crop physiology, production and uses. CAB International, cop.

Capítol 4: Viticultura

- FREGONI, M. (1985) Viticoltura generale : compendi didattici e scientifici Reda, cop.
- HIDALGO, L. (1999). Tratado de viticultura general. Mundi-Prensa.
- HUGLIN, P. (1998). Biologie et écologie de la vigne. Technique & Documentation Lavoisier, cop.

- MARTÍNEZ DE TODA FERNÁNDEZ, F. (1991). Biología de la vid : fundamentos biológicos de la viticultura. Mundi-Prensa.
- MULLINS, M. G. (1992). Biology of the grapevine. Cambridge University Press.
- REYNIER, A. (1989). Manual de viticultura. Mundi-Prensa.

Capítol 5: Olivicultura

- BARRANCO, D., FERNÁNDEZ-ESCOBAR, R. i RALLO, L. (2017) - El cultivo del olivo. Mundi-Prensa Libros

Capítol 6: Fruits Secs

- GERMAIN, E. i SARRAQUIGNE, J.P. (2004). Le noisetier. CTIFL.
- GERMAIN, E.; PRUNET, J.P. i GARCIN, A. (1999). Le noyer. CTIFL.
- MUNCHARAZ POU, M. (2001). El Nogal, técnicas de cultivo para la producción frutal. Mundi-Prensa.
- NAVARRO MUÑOZ, A. (2002). El almendro: variedades y técnicas de cultivo. Junta de Andalucía, Consejería de Agricultura y Pesca.
- SALAZAR HERNÁNDEZ, D.M.; MELGAREJO MORENO, P. (2002). El cultivo del almendro. AMV Ediciones/Mundi-Prensa.